

TURKSOSBİLDER

Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi

Beşinci Sınıf Yoğunlaştırılmış İngilizce Programı Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Düzenleyebilme Durumları

Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk VURAL, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü, ofarukvural@yahoo.com
Mustafa ŞENEL, Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü, mustafashenel@gmail.com

ÖZ

Bu çalışmada 2014 - 2015 eğitim öğretim yılında Gaziantep'te bulunan bir özel okulun beşinci sınıflarında uygulanmakta olan Yoğunlaştırılmış İngilizce Programı (YİP) dahilinde Main Course ve Skills derslerine giren üç İngilizce öğretmenin Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı (YÖO) düzenleme durumları değerlendirilmiştir. Bu araştırma ile YİP uygulamasında İngilizce öğretmenlerinin YÖO düzenleme durumlarını incelemek ve hem öğretmenlere hem de okul yöneticilerine önerilerde bulunabilmek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışmasıdır. Veriler yapılandırılmış görüşmeler ve ders içi gözlemler yoluyla toplanmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmenlerin YÖO konusundaki görüşleri (özdeğerlendirme) ile uygulamalarının çoğunlukla paralellik gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yoğunlaştırılmış İngilizce Programı (YİP), Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı (YÖO).

Fifth Grades Intensive English Program Teachers' Constructivist Learning Environment Arrangement Situations

ABSTRACT

In this research, Constructivist Learning Environment (CLE) arrangement of three English teachers who take Main Course and Skills lessons within Intensive English Program (IEP) which is applied at a private school in Gaziantep for the fifth grades in 2014-2015 education year, has been evaluated. With this research, it has been aimed to give recommendations to the both teachers and school administrators and to examine the English teachers' Constructivist Learning Environment (CLE) arrangement situations. It is a situation study which is one of the qualitative research methods. The data has been collected through structured interview and class observations. In the result of the collected data, teachers' views (self-assessment) shows parallels mostly with and applications in the classroom on CLE.

Key words: Intensive English Program (IEP), Constructivist Learning Environment (CLE).

Problem Durumu

Yapılandırmacı yaklaşımın en önemli unsurlarından biri hiç şüphesiz Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı'dır. İdeal bir öğrenme ortamı, öğrencilerin öğrenme süreçlerini kolaylaştırır ve öğrenilen bilginin kalıcı belleğe kodlanmasını sağlar. Öğretmenlerin sınıfta oluşturması beklenen bu öğrenme ortamını yapılandırmacı yaklaşım boyutunda incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada YİP mercek altına alınmıştır. Buna göre söz konusu okulun beşinci sınıflarında İngilizce derslerine giren üç öğretmenin yapılandırmacı öğrenme ortamı düzenleyebilme durumlarına ve özdeğerlendirmelerine yer verilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, YİP uygulamasında İngilizce öğretmenlerinin YÖÖ düzenleme durumlarını incelemek ve gerek öğretmenlere gerekse okul yöneticilerine önerilerde bulunabilmektir.

Araştırmanın Önemi

Ülkemizde 2005–2006 eğitim yılından itibaren uygulanmaya başlanan ilköğretim programının temelinde yapılandırmacı yaklaşım vardır. Yeni programdaki bu değişim, bütün öğretmenlere olduğu gibi İngilizce öğretmenlerine de bazı yükümlülükler getirmektedir. Öğretmenlerin programın hedeflerini yerine getirebilmeleri için yapılandırmacı öğrenme ortamları uygulama düzeyleri büyük önem taşımaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı 2016-2017 eğitim öğretim yılı itibariyle devlet okullarında da YİP uygulamayı planlamaktadır. YİP'in Gaziantep ilinde bir özel ortaokulda uygulanmış olması ve bunun yapılandırmacı yaklaşımla uygulanmış olması MEB için bir örnek / model durumundadır.

GİRİŞ

Yapılandırmacı Yaklaşım

Son yıllarda hayatın her alanını etkileyen ekonomik, sosyal, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, sürdürülebilir kaliteli yaşam düzeyini ve buna paralel olarak eğitim sistemlerini önemli ölçüde değiştirmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2004). Değişen toplum yeni ihtiyaçları, yeni ihtiyaçlar yeni yaklaşımları zorunlu kılmıştır. Böylelikle 2004 - 2005 yılında pilot uygulama ile başlayan ve daha sonra MEB tarafından 2005- 2006 eğitim öğretim yılı itibariyle tüm ülkede uygulanmak üzere Eğitimde Yapılandırmacı Yaklaşım esas kabul edilmiştir.

Yapılandırmacı yaklaşım veya yapılandırmacılık felsefi boyutu olan bir olgudur. Sokrates'in bilginin öğrenen tarafından keşfedilerek öğrenilmesi şeklinde tartışmalar ve diyaloglar vasıtası ile öğretme biçimini yapılandırmacılığın kökleri olarak kabul etmek gerekir. Eski tarihte Platon ve Aristoteles, on sekizinci yüzyılda Giambattista Vico ve Jean-Jacques Rousseau, yirminci yüzyılda Jean Piaget ve Lev Vygotsky bugün gelişmiş ülkelerin çoğunda temel alınan eğitimde yapılandırmacı yaklaşımın mimarlarından.

Yapılandırmacılıkta öğrenme beş aşamada gerçekleşir. (Özmen, 2004; Fidan, 2010):

1. Özümleme: Yeni bilgi eski ve var olan bilgi ile çelişmiyorsa öğrenen bu yeni bilgiyi olduğu gibi alır.

2. Yerleştirme: Yeni bilgi eski ve var olan bilgi ile örtüşmüyorsa ve çelişiyorsa öğrenenin zihninde bir dengesizlik ve karışıklık meydana gelir. Bu zihinsel ve algısal karışıklığın öğrenenin dimağında düzene girmesi için otomatik olarak bir yapılandırma süreci başlar. Bu süreç 3 şekilde olabilir:
  - Birey yeni kazanılan bilgiyi (deneyimi) görmezden gelir ve almaz.
  - Birey yeni kazanılan bilgiyi (deneyimi) kendi şemasına uygun tarzda ve ön bilgileriyle örtüşmeyecek şekilde değiştirerek kabul eder.
  - Birey düşünme tarzını ve şemasını yeni kazanılan bilgiyi (deneyimi) kabullenecek şekilde değiştirerek alır.
3. Zihinde Yapılanma: Yeni bilgi (deneyim) zihne yerleştiği zaman bireyin zihni yeniden yapılanmış olur. Öğrenen kendi çabası ve eski deneyimi ile bilgisini düzenlemiş ve genişletmiştir.
4. Sürekli Özümseme: İnsan devamlı bir öğrenme etkinliği içerisinde, hayatı boyunca çevresinden devamlı bilgi alır. Dolayısıyla özümleme ve zihinde yapılanma devamlıdır.
5. Yaratıcılık: Kişi kendi kendine sorular üretip bu sorulara yanıt vererek de bazı bilgiler edinebilir.

Yapılandırmacılığa göre öğretmen öğretmez; öğrenci öğrenir. Bu, öğretmenin hazır bilgiyi ansiklopedik bir bilgi gibi sunmaktan ziyade öğrenciye neyi, nasıl öğreneceğini göstermesi ve ona rehberlik etmesi anlamına gelmektedir. Bu, öğrencinin kendisine sunulan bilgiyi olduğu gibi almadığı bunun yerine ihtiyaç duyduğu ve eski bilgileri ile yapılandığı kadarını öğrendiği anlamına gelmektedir.

Duman'a (2007: 321) göre yapılandırmacı öğrenmede etkili bir öğrenmenin gerçekleşebilmesi için sürecin şu aşamalardan geçmesi gerekir (Fidan, 2010).

- İlgi ve dikkat çekilmeli; ihtiyaç ve beklenti uyandırılmalıdır.
- Araştırma ve keşfetme için zenginleştirilmiş araç-gereç ve materyaller sağlanmalıdır.
- Yeterli zaman verilmelidir.
- Derinlemesine daldırma sağlanmalıdır. Metin, konu ya da problemler için çözümleme ve alternatif yaklaşımlar belirlenmelidir.
- İşbirliğine dayalı bir düşünce, duygu paylaşımı sağlanmalı, öğretilen konunun kavramları oluşturulmalı, ortamları tasarlanmalıdır.

Yapılandırmacılığa göre öğrenme esnasında öğrenen pasif olarak bilgiyi edinen kişi değildir, tam aksine öğrenenin zihninin son derece aktif olduğu bir süreçtir. Çünkü öğrenme, bilginin olduğu gibi zihne yazılması değil, yeni bilginin eski bilgi ve deneyimlerle harmanlanması ve yepyeni bir bilginin üretilmesi sürecidir. Öğrenme özeldir ama bireysel değildir. Örneğin sınıf ortamından öğretmen tarafından öğrencilere sunulan yeni bir bilgi her öğrencinin zihninde farklı süreçlere, yorumlamalara maruz kalmaktadır. Böylece her öğrenci yeni bilgiyi ihtiyacı olduğu kadar ve eski bilgi ile yapılandırabildiği kadar alır. Bu durum bilginin öznel olmasını açıklayabilir. Bununla birlikte öğrenme bireysel değil, sosyal bir etkinliktir. Eski bilginin var olan şekline ve yeni bilginin yapılandırılma sürecine toplumsal normlar da etki eder. Dil, öğrenme sürecinin en önemli aracıdır. Dil sayesinde ki insanlar

bilgi ve deneyimlerini paylaşır ve bilginin çoğalmasını sağlarlar. Dil toplumsal zincirin ara halkasıdır.

Vygotsky'ye göre öğrenme sosyal bir süreçtir. Bilginin inşa edilmesi sürecinde sosyal öğrenmelerin, yani arkadaşların, aile bireylerinin rolü çok büyüktür. Sosyal öğrenmenin aracı ise dildir. Birey dil aracılığı ile başkalarını dinler, başkaları ile konuşur (Yapıcı, 2008: 481). Böylece sosyal öğrenme gerçekleşmiş olur. Sosyal yapılandırmacılık kuramı, öğrenmenin “sosyo-kültürel doğası” ile ilgilenmektedir (Fidan, 2010).

Piaget'ye göre öğrenme özümseme, uyum ve denge kavramları ile açıklanabilir. Bilişsel yapılandırmacılıkta eski bilgi öğrenenin zihninde bir dengede yer almaktadır. Yeni bilgi bu dengede kendine bir yer edinebilirse özümseme meydana gelmiş olur. Yeni bilgi zihinde dengeyi bozarsa zihin yeni bir denge oluşturma sürecine girer ve yeni bilgiyi yapılandırılarak zihinde uyum gerçekleşir.

Türkiye’de Yapılandırmacı Yaklaşım

Bir toplumun kalkınması ve bağımsız yaşaması için gerekli olan eğitim, şansa bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir (Fidan, 2010). İncelenen onlarca araştırma sonuçları göstermiştir ki Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda uygulanmak üzere kabul edilen yapılandırmacı yaklaşım büyük bir oranda şansa bırakılmış durumdadır. Öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşımın ilkeleri hakkında bilgileri yalnızca kulaktan dolma bilgilerle sınırlıdır ve uygulama alanları maalesef daha da azdır. Kalabalık sınıflarda, teknolojik alt yapısı yetersiz okullarda, yenilikçi yaklaşımlardan uzak ve geleneksel yaklaşımları tercih eden bir öğretim kadrosu ile ve sürekli olarak çoktan seçmeli testlere hazırlanmak zorunda kalan milyonlarca öğrenci ile ülkemizin eğitimi yapılandırmacılık adına istenen düzeyde yol alamamıştır.

Liseye giriş sınavları ve üniversiteye giriş sınavları nedeniyle okullarda öğretmenler bakanlık tarafından belirlenmiş öğretim programına sıkı sıkıya bağlı kalmak durumundadır. Ancak yapılandırmacı yaklaşım öğrencilerin ihtiyaçlarının ve taleplerinin göz önüne alınması gerekliliğini savunmaktadır. Hatta dersi öğrencilerin yönlendirmesi yapılandırmacılığın önemli unsurlarındandır. Oysa ki ülkemizde geleneksel öğretmen yaklaşımı hakimdir ve öğretmenler tüm dersin kontrolünün kendilerinde olması gerektiğine inanırlar. Öğretim programının katı bir şekilde uygulanma zorunluluğu interaktif öğrenme ortamları için zaman ayrılmasını engellemektedir. Araştırmalardan edinilen bulgular öğretmenler için zaman mevhumunun ilk problemlerden biri olduğunu işaret etmektedir. Sınıfların araç ve gereç donanımları yetersiz olduğu için uygulamalı öğretim etkinlikleri yapılamamaktadır. Sınıf bir bütündür, öğrencilere tek tek vakit ayırmak için sınıflar fazlasıyla kalabalıktır. Öğrencilerin bireysel öğrenme stilleri göz ardı edilmektedir. İşbirlikli öğrenme etkinliklerine pek yer verilmez çünkü bir araya gelen öğrencilerin öğretmen tarafından kontrolü daha güçtür.

Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı

Öğrenme ortamı denildiğinde ilk akla gelen yer okul ve sınıftır. Okulun öğrencilerine iyi bir öğrenme ortamı imkanı sunabilmesi için sahip olması gereken niteliklerin bütünü okulun kalitesi anlamında iyi bir göstergedir. Bu nitelikleri iki kategori altında özetle şöyle sıralayabiliriz. (1) Fiziki Ortam: Okul binasının temiz ve sağlıklı olması. Dersliklerin zengin araç ve gereçlerle donatılmış olması. İnternet erişiminin güçlü olması. Branş dersliklerinin bulunması (kabinet sistemi). Laboratuvarların bulunması. Spor salonu, sanat atölyesi, tiyatro sahnesi, yemekhane, kafeterya ve kütüphane gibi sosyal öğrenme alanlarına sahip olması. Sınıf

içi sıra düzenlerinin interaktif öğrenme için uygun olması. (2) Ders-içi ortam: Tenenbaum, Naidu, Olugbemiro ve Austin (2001) tarafından 5’li likert tipinde geliştirilen ve Fer ve Cırık (2006) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ve 30 maddeden oluşan “Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Ölçeği”nin 7 maddeden oluşan alt boyutları öğrenme ortamının ders-içi ortam özelliklerini verebilir. Bunlar: Tartışmalar ve görüşmelerin bulunması. Kavramsal çelişkilerin olması. Düşüncelerin diğerleriyle paylaşılması. Materyal ve kaynakların çözüme götürmeyi amaçlaması. Yansıtma ve kavram keşfi için motive etmesi. Öğrenen ihtiyaçlarını karşılaması. Anlam oluşturma ve gerçek yaşam olaylarıyla bağlantı kurulmasıdır.

Öğrenci merkezli bir öğrenme ortamının esas kabul edildiği yapılandırmacılıkta bilginin öğrenen kişi tarafından yorumlanması, analiz edilmesi ve sentezlenmesi gerekmektedir. Bu işlemlerin yürütülebilmesi için öğretmenin sınıfta öğrenci merkezli bir eğitim ve öğretim programı takip etmesi gerekir. Öğrencilerin “bütünü”, “bütünün ilgili parçalarını” ve “bu parçalar ile bütün arasındaki ilişkileri” görmeleri sağlanır (Fidan, 2010). Uygulamalı etkinliklere yer verilir. Öğrenci merkezli öğrenme ortamında sınıftaki her bir öğrenci ayrı bir kişidir. Farklı özelliklere sahip bu kişilerin bir bütün olarak kabul edilmemesi gerekir. Yapılandırmacı yaklaşım öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerine, ilgilerine ve deneyimlerine önem vermektedir. Yapılandırmacı bir sınıf, öğretmenlerin ve öğrencilerin bireysel farklılıklara saygı gösterdiği, teknolojik donanıma sahip, deneysel etkinlikler için araç ve gereç olanağı bulunan, her yönden heterojen bir sosyal yapısı olan ve işbirlikli öğrenme aktiviteleri içeren, öğrencilerin kendilerini ait hissedebilecekleri bir okul ve sınıf tasarımına sahip olan bir ortamdır.

Özellikle Anadil, Yabancı Dil ve Sosyal Bilimler gibi sosyal yönü ağır olan sözel derslerde ve Fen Bilimleri gibi deneysel çalışmaların yapılabileceği derslerde yapılandırmacı sınıf ortamlarının çok daha iyi tasarlanabildiği ve uygulamada daha çok başarı elde edilebileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmada, yapılandırmacı öğrenme ortamlarının zayıf ve güçlü yanlarını, İngilizce öğretmenlerinin YİP sınıflarında uygulama durumları hakkında bilgi sahibi olmak ve ilgili kişilerde farkındalık yaratmak amaçlanmıştır

Yoğunlaştırılmış İngilizce Programı

1990’lı yıllarda Anadolu liselerinin fenomen okullar oldukları dönemlerde öğretim programındaki en büyük farklılık ilkokul sonrası bir eğitim öğretim yılı süreli İngilizce hazırlık sınıflarıydı. 2000’li yıllara gelindiğinde hazırlık sınıfları uygulamasına son verildi. Bunun yerine lise sınıflarında 3 yıla yayılmış yabancı dil ağırlıklı bir programa geçilmesi yoluna gidildi fakat kısa sürede bundan da vazgeçilerek haftada 3-4 saatlik bir programla öğrencilere İngilizce öğretilmeye/öğretilmemeye çalışıldı.

2012-2013 eğitim öğretim yılı itibariyle MEB zorunlu öğretim süresini 12 yıla çıkardı ve bu süreci 4+4+4 şeklinde bölümlere ayırdı. Bu yeni yapılanmaya göre ilkokul, ortaokul ve lise 4’er yıl süreyle okunduktan sonra öğrenci lise diploması almaya hak kazanmaktadır. İlkokul ve ortaokul sonrasında diploma verilmemektedir. Yine aynı dönem itibariyle İngilizce dersleri ilkokul ikinci sınıf itibariyle zorunlu olarak öğretim programına eklendi. İlkokullar ve ortaokullar haftalık ders çizelgesine ek olarak MEB tarafından yayımlanan genelgenin “İmkan ve şartları uygun olan okullarda isteğe bağlı olarak on sekiz (18) ders saatine kadar yabancı dil dersi öğretimi yapılabilir.” maddesi özellikle bazı özel okulların Yoğunlaştırılmış İngilizce Programı uygulayabilmelerine olanak sağlamıştır.

Bu programı, Gaziantep ili, Şehitkamil ilçesinde faaliyet gösteren bir özel ortaokul üç yıldır uygulamaktadır. Program kapsamında hafta içi on beş saat, Cumartesi günü dört saat olmak üzere toplam on dokuz saat İngilizce ders yapılmaktadır. Söz konusu okulun beşinci sınıfına kayıt yaptıran öğrenciler ister özel okuldan isterse devlet okulundan gelsin harmanlanarak heterojen bir dağımla sınıflara yerleştirilmektedir. Öğrencilerin tamamına okulun açıldığı ilk hafta İngilizce hazır bulunuşluk sınavı yapılarak düzeyleri belirlenmektedir. Bu sınavın amacı öğrencilerin ilk günden son güne kadar ki İngilizce gelişim düzeylerini takip edebilmektir. Sınıf düzeyleri heterojen bir yapıda olduğu için “Starters” seviyesi ile süreç başlatılmaktadır.

Pazartesi cumaya kadar her gün iki saat Main Course (MC) ve 1 saat Skills (Sk.) dersi gören öğrenciler Cumartesi günü dört saat İngilizce etkinlik yapma imkânı bulmaktadır. Bu etkinliklerin başında “Project Umbrella” adlı online bir program yer almaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılan çalışmada veriler YİP sınıflarında İngilizce dersine giren üç İngilizce öğretmeni ile yapılandırılmış görüşmeler ve İngilizce dersi gözlemleri yoluyla toplanmıştır. Nitel araştırmalarda araştırmaya dahil olan kişilerin görüşleri ve deneyimleri çok önemlidir (Yıldırım, Şimşek, 2013). Kişilerin algılarının ve durumların gerçekçi bir şekilde ortaya konması için yapılan nitel araştırmada veriler gözlem, görüşme ve doküman analizi yöntemleri ile toplanır (Yıldırım, Şimşek, 2013).

Tenenbaum, Naidu, Olugbemi ve Austin (2001) tarafından 5’li likert tipinde geliştirilen ve Fer ve Cırık (2006) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ve 30 maddeden oluşan “Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Ölçeği”nden faydalanılarak araştırmacı tarafından 15 soruluk yapılandırılmış bir görüşme formu oluşturulmuştur. Bu 15 soru alan uzmanı tarafından incelenmiş ve uygulanmasına karar verilmiştir. YİP sınıflarında derse giren üç İngilizce öğretmeniyle araştırmacı birebir görüşme yaparak çalışmayla ilgili detaylı bilgi vermiştir. Ardından öğretmenlere dijital ortamda 15 soruluk görüşme formu verilmiştir. Öğretmenler görüşme formlarını doldurarak beş gün içerisinde araştırmacıya email yoluyla iletmışlerdir. Veriler öğretmenlerden email yoluyla alındıktan sonra anlaşılabilen sorular üzerine kendileriyle yüz yüze görüşme yapılmıştır. Sorular 8 tema (7 alt boyuta ek olarak fiziki ortam eklenmiştir) altında toplanmıştır ve elde edilen veriler bu temalar çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Öğretmenlerin uygulama durumları ile ilgili olarak algıları ile gerçekte uygulamaları arasında bir farklılık olup olmadığını tespit etmek üzere ikişer ders saati ile gözlem yapılmıştır. Gözlem formu oluşturulurken sınıfın fiziki ortamı, öğrenci sayıları, öğrencilerin oturma planı, araştırma soruları ve gözlem notlarının tutulabilmesi için boş bölümler olmasına dikkat edilmiştir.

Katılımcılar

Söz konusu okulda 2014-2015 eğitim öğretim yılında üç adet beşinci sınıf şube vardır. Toplam 62 öğrenci, 3 İngilizce öğretmeni bu programı yürütmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler üç şekilde toplanmıştır.

1. Öğretmenlere dijital ortamda verilen 15 soruluk yapılandırılmış görüşme formu.
2. Üç İngilizce öğretmenin beşinci sınıflarında ikişer saatlik ders gözlemi.

Nitel araştırma yöntemlerinde en çok tercih edilen analiz yöntemleri “betimsel analiz” ve “içerik analizidir.” Bu araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın belirlenen sınırlılıkları şunlardır:

1. Nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.
2. Yapılandırılmış bir form ile görüşmeler yapılmıştır.
3. Gözlem verileri not tutularak toplanmıştır. Video veya ses kaydı alınmamıştır. Yalnızca 2 ders saatinde elde edilen gözlem verilerine dayanmaktadır.
4. Araştırma, 2014 – 2015 eğitim öğretim yılı Nisan ve Mayıs aylarında yapılmıştır.
5. Araştırma, Gaziantep ili Şehitkamil ilçesinde bulunan bir özel ortaokulda yapılmıştır.
6. Araştırma örneklemini beşinci sınıfta okuyan 62 öğrenci ve 3 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır.

BULGULAR

Görüşme Verileri

Görüşme verileri toplanmadan önce YİP uygulanan okulda beşinci sınıf İngilizce derslerine göre (araştırmada geçen isimleri ile) Melis öğretmen, Derya öğretmen ve Elif öğretmene yapılan araştırmanın hedefleri, amacı ve uygulama süreci ile ilgili olarak bilgi verildi. Katılımları konusunda hiçbir şekilde baskı yapılmadı, tamamen kendi rızaları ile görev almak istediler. Ne okul ne de gerçek isimleri hiçbir şekilde kullanılmayacağı konusunda temin edildiler. Öğretmenlerin sekiz tema altında sorulara verdikleri cevaplar italik yazıyla doğrudan verilmiştir.

Tenenbaum, Naidu, Olugbemiro ve Austin (2001) tarafından geliştirile “Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Ölçeği”nin 7 maddeden oluşan alt boyutları şunlardır: Tartışmalar ve görüşmelerin bulunması. Kavramsal çelişkilerin olması. Düşüncelerin diğerleriyle paylaşılması. Materyal ve kaynakların çözüme götürmeyi amaçlaması. Yansıtma ve kavram keşfi için motive etmesi. Öğrenen ihtiyaçlarını karşılaması. Anlam oluşturma ve gerçek yaşam olaylarıyla bağlantı kurulmasıdır. Biz bu alt boyutlara (araştırma teması) ek olarak sınıfın yapılandırmacı fiziki ortamını da eklemeyi uygun bulduk.

1. Tartışmalar ve görüşmeler:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “tartışmalar ve görüşmelere” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için kendilerine üç farklı soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Çoğunlukla okuma ve dinleme çalışmaları öncesinde öğrencileri güdülemek için hazırlık faaliyeti olarak beyin fırtınası tekniğini sıklıkla kullanmaktayım. Bu şekilde öğrenciler hem konu ile ilgili fikirlerini özgürce ifade edebiliyorlar hem de birbirlerinden farklı bakış açıları öğreniyorlar... Öğrencilerin sorgulamaları öğretmene de farklı bakış açıları getirmektedir... Öğrenciler birbirlerinin fikirlerine de saygı göstermeyi öğreniyor.”*

Derya Öğretmen: *“Kesinlikle sorgulama yapılmasından yanayım... Eğer zaman varsa konuya ilişkin tartışmalara yer veririm.”*

Elif Öğretmen: *“İşlenen konuya ilgisini arttırmak için ilgi çekici ve değişik fikri ve düşüncesi olan öğrencilerin beyin fırtınası yöntemini kullanarak bu fikirleri sınıfla paylaşmasını sağlarım... Sorgulayan kişi düşünen kişidir. Düşünmek ve sorgulayıcı bakış açısı yeni bilgilerin öğrenilmesini kolaylaştırır... Özellikle birbirlerinin fikirlerini hoşgörüyle dinleyip herkesin fikrinden yeni bir şey öğrenebileceklerini vurguluyorum.”*

2. Kavramsal çelişkiler:

Kavramsal çelişkileri kısa bir örnekle şu şekilde açıklayabiliriz: İyiyi anlayabilmek için kötüyü, beyazı anlayabilmek için siyahı bilmemiz gerekir. İnsan beyni öğrenme sürecinde paralel ve karşıt bilgileri düzenleyerek öğrenmeyi gerçekleştirir. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “kavramsal çelişkilere” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için kendilerine bir soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Öğrencilerin kendi zihinlerinde kavram haritalarını oluşturup bilgileri doğru yerlere yerleştirebilmeleri ve doğru bilgiye ulaşabilmeleri için kavram çelişkileri yaşamalarının olumlu olduğunu düşünüyorum.”*

Derya Öğretmen: *“Öğrencilerimizin kavramsal çelişkiler yaşaması bence olumludur. Çünkü bu çelişkiler öğrenmelerini kolaylaştıracak ve öğrendiklerini daha da sağlamlaştırıp pekiştirecektir. Bu, konuyla ilk karşılaştıklarında kavramların hepsinin havada uçuşup daha sonra her şeyin sırasıyla yerine yerleşmesi gibi geliyor bana.”*

Elif Öğretmen: *“Öğrencilerin öğrenme sürecinde kavramsal çelişkiler yaşaması olumludur. Çünkü öğrenciyi sorgulamaya ve düşünmeye yönlendirir. Sebep-sonuç ilişkisi kurmasını sağlar.”*

3. Düşüncelerin diğerleriyle paylaşımı:

Yapılandırmacı yaklaşım, öğrencilerin fikirlerini özgürce paylaşabilmelerini, başkalarının fikirleri ile kendi fikirlerini yoğurmalarını ve kendi öznel bilgilerini oluşturmalarını ister. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “öğrencilerin düşüncelerine diğer öğrencilerle paylaşmasına” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için kendilerine üç farklı soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Öğrencilerin sadece doğru-yanlış, evet-hayır soruları ile sorgulayıcı öğrenmeyi gerçekleştirebileceklerini düşünmüyorum. Zaten öyle olsa asla düşünmeyen, hazırıcı bireyler olup çıkarlar. Bilgi öğrenci tarafından ulaşıldığında içselleştirilebilir ve açık uçlu*

sorular da bu anlamda önemli pekiştireçler olmaktadır. Öğrenciler bu şekilde kendilerini daha iyi ifade edebilmekte ve bilgiyi rahatlıkla kullanabilmektedirler.”

Derya Öğretmen: *“Bunu sıkça yapmaya çalışıyorum. Eğer konu için uygunsa ‘neden?’ sorusunu sıkça soruyorum. Özellikle soru cevap etkinliklerinde uzun cümleler kurmalarını istiyorum. İşlenen konu ile bağlantılı olarak öğrencilerin kendi tecrübelerini, düşüncelerini ya da hissettiklerini ifade etmelerini istiyorum.”*

Elif Öğretmen: *“Açık uçlu sorularla öğrencinin bilgisini kısıtlamadan ve hayal gücünü de kullanmasına olanak sağlayarak kendisini daha özgürce ve rahat ifade edebildiklerini düşünüyorum.”*

4. Materyal ve kaynak kullanımı:

Eğitim öğretim sürecinde öğretmenin materyal geliştirmesi ve en basit eşyalardan bile öğrenmeyi öğrenciler için daha kolay kılabilmesi için materyal kullanımına sıklıkla yer vermesi beklenir. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “materyal ve kaynak kullanımına” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için kendilerine iki farklı soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Teknolojiyi yakından takip ederek akıllı tahtayı aktif olarak kullanmaktayım. Ders ve konu ile ilgili her şeyi materyal olarak kullanabilirim... Gerekliğinde ek sunular ve videolar kullanıyorum. Öğrencilerin teknolojiyi kullanarak sunum yapmalarına olanak sağlıyorum.”*

Derya Öğretmen: *“Kitaplarımızın interaktif olması ve akıllı tahtada kullanılması sebebi ile tamamen görsel ve işitsel öğrenmeye dayalı her türlü materyal kullanılmaktadır... Örneğin konu ile ilgili metinleri ve şarkıları dinleyebiliyor, videoları izleyebiliyor ve çeşitli oyunları (kelime ve dilbilgisine dayalı) oynayabiliyoruz.”*

Elif Öğretmen: *“IBW destekli ders kitapları, flash kartlar, posterler, CD’ler, Powerpoint sunular... Öğrencilerin dersi takip edişini kolaylaştırıp, ilgilerinin artmasını sağlıyor.”*

5. Motivasyon:

Öğretmen öğreten değil, yol gösteren, liderlik eden, yön verendir. Bu anlamda öğretmenin dersini öğretirken öğretmen merkezli bir yaklaşım yerine öğrenci merkezli bir yaklaşım sergilemesi beklenir. Öğrenci merkezli yaklaşımda öğretmen öğrencilerinin motivasyonunu yüksek tutarak onların enerjisini sinerjiye çevirir. Öğrenci merkezli ortamda öğrenciler sınıfın pasif üyeleri değil aksine aktif üyeleridir. Dersin içeriği öğrencilerin taleplerine göre zaman zaman şekillendirilir. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “yansıtma ve kavram keşfi için öğrencileri motive etmesi” etkinliğine ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için kendilerine dört farklı soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Öğrencilerin öğrendiklerini içselleştirebilmeleri için çoğunlukla öğrenci merkezli bir yaklaşım sergilerim. Yapararak ve yaşayarak öğrenirler... Çoğunlukla da derslerimizde grup çalışmalarına yer veririm. Grup çalışmaları ile hem dersleri monotonluktan kurtarmaya çalışıyorum hem de öğrencilerin etkileşim halinde olarak etkili öğrenme ve akran iletişiminin pekiştirilmesini sağlıyorum... Sınıfın atmosferine göre bazen planladığım çalışmalarını erteleyip ya da gerektiği durumlarda yenilerini ekleyebiliyorum...”*

Derya Öğretmen: *“Konuyla ilgili alıştırmaları, soru-cevapları ve diyalogları öğrencilere yaptırırım... Grup çalışmasını sıkça yapmaya çalışırım... Eğer talep ettikleri etkinlik konunun pekiştirilmesine faydalı ise önerdikleri etkinliğin yapılması dersimiz için uygun olur. Önerilen iyi bir etkinlik ise öğrencinin daha istekli katılacağından dolayı daha da faydalı olabilir.”*

Elif Öğretmen: *“Öğrenci merkezli yaklaşım sergilerim. Gruplar halinde çalışabilecekleri proje konusu vererek araştırmaya ve ekip çalışmaya yapmaya teşvik ederim. Örneğin ülkeler ve farklı kültürler konusunu işlerken her gruba bir ülke vererek ülkenin tarihi, kültürü, dili ve diğer özelliklerini araştırıp sınıfa kısa sunumlar yapmalarını istedim... Öğrenciler konuyu anlamadığında konuyu canlandırma yaparak ya da konuyla ilgili oyunlar oynayarak verebiliyorum.”*

6. Öğrenen ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması ve karşılanması:

Öğrenmenin kaynağı ihtiyaç duymaktır. Bilgi de yemek ve içmek gibi bir gereksinimdir. Ancak öğrenciler bu ihtiyacı fark etmeyebilirler. Öğretmenin görevlerinden biri de öğrencinin neden öğrenmesi gerektiğini anlayabilmesini sağlamaktır. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını ortaya çıkarması” etkinliğine ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için kendilerine iki farklı soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Öğrencilerimle daha sene başında neden yabancı dil öğrendikleri konusunda beyin fırtınası yaparız. Öğrenecekleri yeni bir konuyu neden öğrendiklerini bilmek öğrencilerin güdülenmesi bakımından da çok önemlidir... Örneğin, yön ve yer tarifi konusunda ‘aileleri ile tatildeyken oteli kaybettikleri takdirde otele nasıl dönebileceklerini’ sorarım ...”*

Derya Öğretmen: *“Bir konuyu işlemeden önce konunun ne olduğunu, neden olduğunu, neden öğrendiğimizi ve nerede kullanacağımızı anlatırım.”*

Elif Öğretmen: *“Öğrenmek bir gereksinim sonucu oluşur. Bu nedenle öğrencinin bu gereksinimi hissetmesi için işleyeceğim konuyla ilgili bir ders öncesi beyin fırtınası yaparız. Bu konunun öğrenci tarafından neden öğrenilmesi gerektiğini vurgulayan alıştırmalar yaparız.”*

7. Gerçek yaşamla bağlantı kurma:

Okul, hayatın bir simülasyon alanıdır. Gerçek hayatta karşımıza çıkabilecek her türlü makro ölçekli şeyler okulda mikro ölçekte tecrübe edilir. Bilgi gerçek yaşamla ilişkilendirilmediğinde öğrenci her fırsatta kendisine şu soruyu soracaktır: “Bu bilgi, bu ders, bu konu benim hayatta ne işime yarayacak?” Bundan dolayı öğretmen öğrencilerine bilgiyi sunarken o bilginin neden öğrenilmesi gerektiğini rasyonel bir biçimde izah etmelidir. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “Anlam oluşturma ve gerçek yaşam olaylarıyla bağlantı kurulması” etkinliğine ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için kendilerine iki farklı soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Öğrendikleri her bir konu ile ilgili kendi hayatlarından örnekler verebilecekleri küçük performans ödevlendirmeleri yaparım... Maalesef öğrencilerimiz okul dışında çok fazla konuşma ortamı bulamadıkları için öğrendiklerinin bir kısmı havada kalabiliyor.”*

Derya Öğretmen: *“Üzerinde çalışılan konunun nerede, hangi ortam ve şartlarda kullanılabileceği anlatırım... Ders saatleri konusunda sıkıntı yaşadığımız sınıflarda zaman yetersizliğinden dolayı bu konuya yeterli zaman ayıramayabiliyorum.”*

Elif Öğretmen: *“Yabancı dil zaten gerçek hayatın olmazsa olmazlarından olduğundan ve konularımız hayatla birebir paralel ve güncel konular olduğundan gerçek hayat ihtiyaçlarını karşılamaktadır.”*

8. Fiziki ortam:

Okul binasının temiz ve sağlıklı olması, dersliklerin zengin araç ve gereçlerle donatılmış olması, internet erişiminin güçlü olması, branş dersliklerinin bulunması (kabinet sistemi), laboratuvarların bulunması, spor salonu, sanat atölyesi, tiyatro sahnesi, yemekhane, kafeterya ve kütüphane gibi sosyal öğrenme alanlarına sahip olması, sınıf içi sıra düzenlerinin interaktif öğrenme için uygun olması kaliteli bir okulun sahip olması gereken niteliklerden bazılarıdır. Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken sınıflarında fiziki ortamı düzenleyebilme durumlarını ne ölçüde gerçekleştirdiklerini ve okulun bu anlamda sağladığı imkanları tespit edebilmek için kendilerine iki farklı soru yöneltilerek görüşleri alınmıştır.

Melis Öğretmen: *“Mevcut durumun kullanılabilirlik ve ihtiyaçları karşılama düzeyi bakımından uygun olduğunu düşünüyorum. Zaman zaman aksaklıklar yaşanmakta... Dil iletişim dersidir ve iletişim için insanların karşılıklı etkileşim içinde olması gerektiğini düşünüyorum. Sınıf içinde yapılacak etkinlik türüne uygun oturma planını tercih ediyorum. Ancak kalabalık sınıflarda ve küçük yaş gruplarında bu çalışmaları yapmak zor olabiliyor. Çoğunlukla sunum aşamasında klasik düzen ve etkinlikler aşamasında grup düzeni tercih ediyorum. Klasik düzende öğrencinin motivasyonu daha yüksek düzeyde olmakta ve grup düzende de öğrenciler rahatlıkla etkileşim içinde olup paylaşımda bulunabilmektedirler.”*

Derya Öğretmen: *“Genel anlamda, okulumuzun fiziki olarak çağdaş eğitim-öğretim fırsatı sunduğunu düşünüyorum... Sınıf düzeni olarak çoğunlukla klasik düzeni tercih ediyorum. Bunun nedeni, ders kitabını akıllı tahta da kullandığımız için öğrencinin takibinin daha kolay olduğunu ve birbirlerinin dikkatini dağıtmalarının minimum seviyede olduğudur. Grup etkinliklerinde grup düzeni kullanıyorum. U düzeni çok onayladığım bir düzen değil. Öğrenciler birbirlerinin dikkatini çok sık ve çok kolay bir şekilde dağıtabiliyorlar. Ayrıca öğrencilerin tahtaya olan görüş hakimiyetinin de çok orantısız olduğunu düşünüyorum.”*

Elif Öğretmen: *“Okulumuzun fiziki ortamı Çağdaş Eğitim-Öğretim fırsatı sunuyor... Sınıf düzenini oluştururken sınıfın fiziki yapısına ve öğrenci mevcuduna bakarım. U oturma planını tabi ki tercih ederim ancak mevcut 20 kişiden fazlaysa bu pek sağlıklı olmuyor. Grup çalışması yaptırıldığında grup düzeni oturtuyorum ve öğrenciler gruplar halinde daha rahat biçimde tartışıp çalışıyorlar.”*

Gözlem Verileri

1. Tartışmalar ve görüşmeler:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “tartışmalar ve görüşmelere” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir:

Melis Öğretmen’in sınıfında öğrenciler grup çalışması yaparak kendi aralarında fikir alışverişinde bulundular.

Derya Öğretmen’in sınıfında öğrenciler iki gruba ayrılarak yarışma yaptılar. Yarışma sorusuna verecekleri cevapları öğrenciler kendi aralarında istişare ederek cevaplandırıdılar.

Elif Öğretmen öğrencilere sürekli sorular sorarak onların görüşlerini almaya çalışıyor.

2. Kavramsal çelişkiler:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “kavramsal çelişkilere” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir:

Melis Öğretmen iki derslik gözlem esnasında kavramsal çelişkilere örnek olabilecek bir uygulamaya yer vermedi.

Derya Öğretmen dilbilgisi konusu işlerken iki tense (zaman) arasındaki farklılıkları öğrencilere izah etti. Hangi tense için hangi zaman ifadeleri kullanılır, öğrencilerin katılımlı örnekleriyle konuyu işledi.

Elif Öğretmen çok kısa birkaç örnekle kavramsal çelişkilere yer verdi.

3. Düşüncelerin diğerleriyle paylaşımı:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “öğrencilerin düşüncelerine diğer öğrencilerle paylaşmasına” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir.

Melis Öğretmen ve Derya Öğretmen soru – cevap ağırlıklı işlediği ders sürecinde öğrencilere kendi düşüncelerini ifade edebilecekleri bir uygulamaya yer vermediler.

Elif Öğretmen öğrencilerini kendi özgün cümlelerini kurlmaları konusunda cesaretlendirdi. Öğrencilere açıklama yapmak için fırsat verdi.

4. Materyal ve kaynak kullanımı:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “materyal ve kaynak kullanımına” ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir.

Melis Öğretmen ve Derya Öğretmen aktif bir biçimde tüm ders boyunca akıllı tahta kullanımını gerçekleştirdi. Kaynak kitap, dinleme etkinliği, akıllı tahtada oyun ve yarışma ve sözlük kullanımına yer verdiler.

Elif Öğretmen öğrencilerin dinleme – konuşma etkinliklerine yönelik ders işledi materyal olarak ek kaynak kitap kullandı. Teknoloji kullanımına yer vermedi.

5. Motivasyon:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “yansıtma ve kavram keşfi için öğrencileri motive etmesi” etkinliğine ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir.

Melis Öğretmen öğrencilerini İngilizce konuşmaları yönünde sık sık cesaretlendirdi. Öğrencilerin ilgisini çeken “word web” (kelime ağı) gibi etkinliklere yer verdi. Öğrencilerin yoğun katılımı ile ders işlendi.

Derya Öğretmen öğrencilerin konuyu daha iyi anlayabilmeleri için sık sık Türkçe açıklamalara yer verdi. Öğrenciler tahtada yarışma yaparak motivasyon kazandı.

Elif Öğretmen'in öğrencileri yüksek bir motivasyonla başladıkları dersin sonuna doğru şevklerini yitirmeye başladılar. Soru-cevap ağırlıklı geçen derste öğrencilerin dersin büyük bir bölümünde katılımı göze çarpıcıydı.

6. Öğrenen ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması ve karşılanması:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını ortaya çıkarması” etkinliğine ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir.

Melis Öğretmen, Derya Öğretmen ve Elif Öğretmen gözlem süresince bu tema altında herhangi bir uygulamaya yer vermediği görüldü.

7. Gerçek yaşamla bağlantı kurma:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken “Anlam oluşturma ve gerçek yaşam olaylarıyla bağlantı kurulması” etkinliğine ne kadar yer verdiklerini tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir.

Melis Öğretmen moda konusu üzerine yaptığı ders sürecince öğrencilerin günlük moda anlayışıyla ilgili sorulara yer verdi.

Derya Öğretmen “parade” kelimesini izah etmek için 23 Nisan, 19 Mayıs gibi milli bayramlarda yapılan geçit törenlerini örnek verdi.

Elif Öğretmen sorularını öğrencilerinin günlük yaşamlarından yola çıkarak yöneltti.

8. Fiziki ortam:

Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı oluştururken sınıflarında fiziki ortamı düzenleyebilme durumlarını ne ölçüde gerçekleştirdiklerini ve okulun bu anlamda sağladığı imkanları tespit edebilmek için yapılan gözlemlerde şu veriler elde edilmiştir.

Melis Öğretmen'in sınıfında öğrenciler sıralarını birleştirerek 4'erli gruplar halinde oturuyordu. Sınıf; akıllı tahta, bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi gibi araç ve gereçlere sahiptir. Sınıfta İngilizce posterler bulunmakla birlikte yeterli düzeyde değildir.

Derya Öğretmen'in sınıfında öğrenciler sıralarını birleştirerek 2'şerli gruplar halinde oturuyordu. Sınıf; akıllı tahta, bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi gibi araç ve gereçlere sahiptir. Sınıfta İngilizce posterler bulunmakla birlikte yeterli düzeyde değildir.

Elif Öğretmen'in sınıfında öğrenciler tekli sıralarda oturuyordu. Sınıf; akıllı tahta, bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi gibi araç ve gereçlere sahiptir. Sınıfta İngilizce posterler bulunmakla birlikte yeterli düzeyde değildir. Öğretmen gözlem süresince teknoloji kullanıma başvurmadı.

SONUÇLAR VE TARTIŞMALAR

SONUÇLAR

Görüşme sonuçları

Yapılandırmacı öğrenme ortamının yedi alt boyutuna ek olarak eklenen fiziki ortam ile toplam sekiz tema altında elde edilen görüşme verilerinden şu sonuçlar çıkarılmaktadır:

1. Üç İngilizce öğretmeni de kendi öz-değerlendirmelerine göre tartışmalar ve görüşmeler alt boyutunda olumlu bir algı ve uygulama davranışı içerisindedir. Sorgulamak, beyin fırtınası yapmak, tartışmak üç öğretmen için de öğrenme sürecinde önemli bir role sahiptir bu nedenle derslerinde sık sık başvurdukları bir yöntemdir.
2. Kavramsal çelişkiler alt boyutuna dair öğretmenlerin verdikleri yanıtlardan konunun çerçevesinin çoğunlukla “kavram bilgisi” olarak anlaşıldığı görülmektedir. Daha sonra yüzyüze yapılan değerlendirme görüşmesinde “kavramsal çelişkilerin” ne olduğu kendilerine izah edildiğinde bu yöntemi sık sık kullandıklarını, özellikle sıfatları öğretirken mutlaka yaptıkları bir etkinlik olduğunu ifade ettiler.
3. Katılımcı öğretmenler, öğrencilerinin düşüncelerini özgürce ifade edebildikleri bir sınıf ve okul ortamı oluşturduklarını ifade etmektedirler. Öğrencilerine basit cevaplardan daha ziyade düşüncelerini de yansıtabilecekleri açık uçlu sorular vasıtasıyla kendilerini ifade etme fırsatı verdiklerini belirtmektedirler.
4. Akıllı tahta, bilgisayar, görsel ve işitsel ders materyalleri, internet destekli öğretim programlarını aktif olarak kullandıklarını ve bunun da öğrencilerin ilgisini artırmada önemli bir faktör olduğunu belirtmektedirler.
5. Katılımcı öğretmenler öğrencilerin motivasyonunu artırmak için öğrenci merkezli bir yaklaşım, kubaşık öğrenme yaklaşımı, esnek bir öğretim programı kullanımı, diyaloglar yoluyla öğretme yöntemi, öğrencilerin sunumlar yapmaları ve canlandırmalara yer vermeleri gibi etkinliklere yer verdiklerini ifade etmektedirler.
6. Öğrenmenin bir ihtiyaçtan doğacağını ifade eden katılımcı öğretmenler iki hususa vurgu yapmaktadır: “Neden yabancı dil öğreniyoruz?” ve “Neden bu konuyu öğreniyoruz?” Öğretmenler her iki soruyu da öğrencilere derslerinde sorduklarını ve öğrencilerin hem kendi düşünceleri, hem diğer öğrencilerin düşünceleri ve hem de öğretmenin fikirleri doğrultusunda bir sebep-sonuç çerçevesinde öğrenimi gerçekleştirdiklerini söylemektedirler.
7. Gerçek yaşam olaylarıyla bağlantı kurma alt boyutu ile öğrenme ihtiyaçlarını çıkarma (6.madde) alt boyutu öğretmenler tarafından kısmen karıştırılmış durumdadır. “Konunun hangi ortam ve şartlarda kullanılabileceği” gerçek hayatla bağlantı kurmada esas olsa da o ortam ve şartlara benzer durumları sınıf veya okul içinde oluşturarak öğretmek istenen konunun öğrencinin zihninde daha somut olarak yer edinmesini sağlayacaktır. Gerçek yaşamla bağlantı kurma temasında verilen yanıtlar yeterince bilgi vermese de yüzyüze yapılan değerlendirme görüşmesinde öğretmenler canlandırmalar yoluyla bu yöntemi sıkça kullandıklarını ifade ettiler.
8. Katılımcı öğretmenler okul ve sınıf ortamının çağdaş bir eğitim ve öğretim fırsatı sunduğunu söylemektedirler. Özellikle teknolojik alt yapının iyi olduğunu

vergulamaktadırlar. Grup çalışmalarına zaman zaman yer verdiklerini ancak genel olarak U oturma planını tercih etmediklerini söylemektedirler.

Sonuç olarak katılımcı öğretmenler yapılandırılmış görüşme formunda kendilerine sunulan sorulara verdikleri yanıtlar ile öz değerlendirmelerini yapmışlardır. Bu yanıtlara göre katılımcı öğretmenler Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı uygulama düzeyleri bakımından kendi bakış açılarına göre başarılıdırlar.

Gözlem Sonuçları

Yapılandırmacı öğrenme ortamının yedi alt boyutuna ek olarak eklenen fiziki ortam ile toplam sekiz tema altında elde edilen gözlem verilerinden şu sonuçlar çıkarılmaktadır:

1. İngilizce öğretmenlerinin üçünün de tartışmalar ve görüşmeler uygulamasına yer verdikleri yapılan gözlem sonucunda görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin YÖÖ uygulamaya yönelik özdeğerlendirmeleriyle sınıf içi uygulamalarının örtüştüğü görülmektedir.
2. Kavramsal çelişkiler alt boyutunda Melis öğretmen bir uygulamaya yer vermemiştir ancak Derya Öğretmen ve Elif Öğretmen'in çok yeterli olmamak kaydıyla bazı etkinliklere yer verdikleri görülmüştür. İngilizce dersi içerik olarak "kavramsal çelişkiler" için uygun uygulama alanlarına sahip derslerin başında gelmektedir. Buna rağmen öğretmenlerin bu alt boyuttaki özdeğerlendirme sorularına verdikleri yanıt ile gözlem veri sonuçları kısmi benzerlik göstermektedir.
3. Melis Öğretmen ve Derya Öğretmen gözlem yapılan süreç içerisinde öğrencilerin düşüncelerini ifade edebildikleri bir uygulamaya yer vermezken Elif Öğretmen'in sık sık "What do you think...?", "Do you agree with him/her?" gibi sorularla öğrencilerini teşvik ettiği görülmüştür. Düşüncelerin özgürce ifade edilebildiği sınıf ortamı oluşturma yönünden öğretmenlerin özdeğerlendirme sorularına verdikleri yanıt ile gözlem veri sonuçları kısmi benzerlik göstermektedir.
4. Melis Öğretmen ve Derya Öğretmen akıllı tahta, bilgisayar, görsel ve işitsel ders materyalleri, yazılım programı destekli kaynak yayınları aktif olarak kullanırken Elif Öğretmen'in dersinin içeriği dolayısı ile (Skills dersi – "Okuma, Yazma, Dinleme ve Konuşma" ağırlıklı ders) olsa gerektir ki tüm dersi yalnızca kaynak kitap ve görüşmeler yoluyla işlediği tespit edilmiştir. Görüşme verileri ile gözlem verilerinin paralel sonuçlar ortaya koyduğu görülmektedir.
5. Üç İngilizce öğretmenin de öğrencilerinin motivasyonunu yüksek tutma çabaları, uyguladıkları etkinlikler, öğrencilere yaklaşımı, olumlu sınıf iklimi oluşturma yönünden özdeğerlendirmeleriyle uygulamalarının paralellik gösterdiği tespit edilmiştir.
6. Melis Öğretmen, Derya Öğretmen ve Elif Öğretmen gözlem süresince öğrencilerine öğretme amaçlarını ifade etmemişlerdir. Öğrenciler öğretilen konuyu neden öğrenmeleri gerektiğine dair bilgilendirilmediler veya beyin fırtınası yapmadılar. Bu durum görüşme verileri ile örtüşmemektedir.

7. Öğretmenlerin üçü de öğretmeyi amaçladıkları konularla veya içeriklerle gerçek yaşam olayları arasında bağlantı kurma uygulamalarına yer vermişlerdir. Bu durum görüşme verileri ile paralellik göstermektedir.
8. Okulun temiz, bakımlı, havadar ve öğrenme için uygun ısıya sahip olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin öğrenciler için olumlu okul iklimi yarattıkları aşikardır. Öğretmenlerin öğrencilerine baskı ile değil, karşılıklı saygıya dayalı bir disiplin ortamı kurdukları görülmüştür. Okul öğretmenlerine teknolojik alt yapısı güçlü bir eğitim alanı imkanı sunmaktadır. Ancak kabinet sistemi olmayışı olumsuz bir durumdur. Kabinet sisteminde her öğretmen kendi sınıfına sahiptir. Böylece öğretmen sınıfını istediği gibi donatma imkanı bulur. Bu durum öğrencilerin motivasyonu için büyük bir artı değere sahiptir.

Sonuç olarak katılımcı öğretmenler gözlem verilerine göre Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı uygulama düzeyleri açısından yeterli görülmektedir. Yine de görüşme verileri gözlem verilerine göre daha üst düzeydedir.

TARTIŞMALAR

1. İncelenen alanyazında öğretmenlerin genel olarak yapılandırmacı öğrenme ortamları algısının iyi olduğu görülmektedir (Yılmaz, 2006; Birikim, 2008; Ağlagül, 2009; Yıldırım, 2011; Mertoğlu, 2011;). Araştırmamızın öznesi olan katılımcı öğretmenlerin özdeğerlendirme durumları benzer bir sonuç vermiştir.
2. YÖÖ uygulama hususunda öğretmenlerin yaptıklarını söyledikleri ile uygulamaları paralellik göstermemektedir (Mertoğlu, 2001). Bizim araştırmamızda tam değilse de büyük bir oranda paralellik olduğu görülmüştür.

KAYNAKÇA

- Ağlagül, D. (2009) *Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Düzenleme Becerilerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Birikim, Ö. (2008). *Fen Ve Teknoloji Dersindeki Yapılandırmacı Öğrenme Ortamlarına İlişkin 4 Ve 5. Sınıf Öğrenciler Ve Öğretmenlerin Algıları*. Doktora Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Duman, B. (2007). *Eğitimde çağdaş yaklaşımlar. Öğretim ilke ve yöntemleri*. G.Ocak (Editör). Ankara: PegemA Yayıncılık, 267-385.
- Fer, S. ve Cırık, İ. (2006). Yapılandırmacı öğrenme ortamı ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *XV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 13-15 Eylül 2006, Muğla.
- Fidan, N.K. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşımın gerektirdiği niteliklere sahip olma düzeylerinin değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Mertoğlu, H. (2011). *Fen Ve Teknoloji Öğretmenlerinin Öğretim Stillerinin Ve Yapılandırmacı Öğrenme Ortamına İlişkin Algılarının Öğretim Uygulamalarına Etkileri*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Metin, Y. (?). Doküman İncelemesi. Education.ankara.edu.tr
- Özmen, H. (2004). *Fen öğretiminde öğrenme teorileri ve teknoloji destekli yapılandırmacı (constructivist) öğrenme*. The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET, 3(1), 14.
- Yapıcı, M. (2008). *Yapılandırmacılık. Eğitim psikolojisi*. İbrahim Yıldırım (Editör), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara
- Yıldırım, F.S. (2011). *İlköğretimde Fen Ve Teknoloji Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Öğrenme Ortamına İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yılmaz, B. (2006). *Beşinci Sınıf Öğretmenlerinin Fen Ve Teknoloji Dersinde Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Düzenleme Becerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tenenbaum, G., Naidu, S., Jegede, O., & Austin, J. (2001). Constructivist pedagogy in conventional on-campus and distance learning practice: An exploratory investigation. *Learning and Instruction*, 11, 87- 111.

ÖZGEÇMİŞ

Mustafa Şenel 1976 yılında Turhal’da doğdu. Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden 1999 yılında mezun oldu. 1999 yılında İngilizce öğretmeni olarak çalışmaya başladı. 2007 – 2008 eğitim öğretim yılında Fulbright bursu ile ABD’de Anderson Lisesi’nde Dünya Edebiyatı dersi verdi. 2010 yılından beri Gaziantep’te özel bir ilköğretim okulunda okul müdürü olarak görev yapmaktadır. İngilizce bilmektedir.

VITAE

Mustafa Şenel was born in 1976 in Turhal. He graduated from the Department of English Language and Literature, Faculty of Arts and Sciences at the University of Atatürk in 1999. He started to work as an English teacher in 1999. He taught World Literature at Anderson High School in the USA where he has been as a Fulbright scholar in 2007 – 2008 academic year. He has been working in Gaziantep at a primary and middle school as a principal since 2010. He knows English in a professional degree.